

Masir Avenir: sterk in partnerwerking naar minderjarige nieuwkomers

Praktijkgerichte cursus Nederlands in Brussel

ANTONIA ORIHUELA CABALLERO

7 december 2021

Masir Avenir is het Brusselse inburgeringstraject voor jonge nieuwkomers van het Agentschap Integratie en Inburgering. Het woord *masir* betekent in het Dari 'weg' en *avenir* 'toekomst': de weg naar de toekomst. Het project bestaat ondertussen meer dan tien jaar. Het is begonnen met de nood om vrijetijdsactiviteiten aan te bieden voor jonge nieuwkomers tijdens de zomervakantie. Vandaag is het een massief project dat gerealiseerd wordt in samenwerking met heel veel lokale partners.

Trefwoorden

Jongeren Nieuwkomers Maatschappelijke participatie

Foto: overgenomen van [Masir Avenir- Agentschap integratie & inburgering Brussel](#)

Masir Avenir wil een nieuwe start bieden aan jonge nieuwkomers van 17 tot 19 jaar. Het doel van het project is om meer kansen te creëren voor deze jongeren en hun integratie en maatschappelijke participatie te bevorderen. Dat gebeurt via een programma op maat, bestaande uit individuele trajectbegeleiding, een cursus Maatschappelijke Oriëntatie en een praktijkgerichte cursus Nederlands.

Het doel van Masir Avenir is om meer kansen te creëren voor jonge nieuwkomers van 17 tot 19 jaar en hun integratie en maatschappelijke participatie te bevorderen.

De werving start aan het begin van het jaar. Hiervoor is er een sterke samenwerking opgebouwd met de OKAN-scholen, CLW-scholen, asielcentra en andere organisaties die met jongeren werken (zoals Caritas, Minor Ndako en Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel). Samen hebben we een manier gevonden zodat de jongeren binnen deze organisaties over het project geïnformeerd worden en zich kunnen inschrijven. Deze samenwerking is door de jaren heen sterk geoptimaliseerd. De partners waarderen het project en geloven in de positieve resultaten van deelname.

De jongeren krijgen een individuele begeleiding gedurende achttien maanden. Deze heeft een holistische benadering, waarin alle aspecten van het leven van de jongeren aan bod komen, onafhankelijk van de verschillende contexten en organisaties waarbinnen ze zich bevinden (school, asielcentrum, voogd). De trajectbegeleiding is flexibel en respecteert het ritme en de ontwikkeling van elke deelnemer. De afstemming en het overleg met de verschillende actoren in het leven van de jongere zijn van groot belang voor de individuele begeleiding. Dit verzekert de continuïteit in het traject waarbij elke partner zijn verantwoordelijkheid en rol opneemt en waardoor parallelle begeleidingen vermeden worden.

Voor het zomerprogramma geven verschillende partners, zoals Pimento vzw, Dienst Voogdij, VGC, CAW, Leerwinkel en Pro Vélo, vorm aan de cursus Maatschappelijke Oriëntatie. Deze organisaties creëren mee de workshops in functie van de leernoden van de deelnemers. Tijdens de cursus leren de jongeren hoe de Belgische maatschappij in elkaar zit. Thema's als relaties en seksualiteit, welzijn, sociale media, onderwijs, vrije tijd, werk en mogelijke studies of beroepsoriëntatie krijgen bijzondere aandacht. De jongeren krijgen de cursus in hun moedertaal of in een taal die ze goed beheersen. De groepsgerichte aanpak bevordert bovendien een emancipatorisch traject dat jongeren samen afleggen. Daartoe dienen ook de terugkommomenten in het najaar.

Het doel van de praktijkgerichte cursus Nederlands is om het leren van de taal te stimuleren, spreekstrategieën te leren gebruiken en deelnemers de mogelijkheid te geven aan buitenschoolse activiteiten deel te nemen. Vrijwilligers geven deze

'Oefenkansen Nederlands' in samenwerking met het [Huis van het Nederlands \(HvN\) in Brussel](#). HvN Brussel werkt hiervoor samen met de Brusselse bibliotheken, lesgevers NT2 uit Centra voor Volwassenonderwijs en andere lokale partners. Ze screenen de jongeren naar (taal)leervermogen en ondersteunen en coachen de vrijwilligers. De praktijkgerichte cursus Nederlands bestaat uit intensieve taalbaden en bevat aantrekkelijke activiteiten die zijn toegespitst op de leefwereld van de deelnemers. Met deze activiteiten kunnen de jongeren de taal leren en oefenen zonder de stress van een schoolomgeving. Ze krijgen de ruimte om jong te zijn en te genieten.

Jonge nieuwkomers en hun leefwereld

De meerderheid van de deelnemers verblijft nog geen twee jaar in België, sommigen zelfs slechts enkele maanden of dagen. Veel van de deelnemers komen uit oorlogsgebieden zoals Syrië, Afghanistan, Soedan of Palestina.

Veel van de jonge nieuwkomers beleefden uitermate traumatische situaties tijdens hun vlucht. Sommigen werden mishandeld door de politie of door andere autoriteiten in landen waarin ze op doorreis waren. Na deze negatieve ervaringen is een zorgtraject nodig om het vertrouwen in de volwassenen in het gastland te herstellen en binding met onze samenleving mogelijk te maken. Dat gebeurt samen met andere organisaties, waaronder het [Brusselse Centrum voor Algemeen Welzijn \(CAW\)](#). De trajectbegeleiders van Masir Avenir fungeren hier als toegangspoort tot het heropbouwen van deze relaties.

Jonge nieuwkomers missen hun familieleden enorm en ervaren veel stress als ze geen contact met hen kunnen hebben. Dat leidt vaak tot veel verdriet en trauma. Tegelijk is er amper binding met de samenleving hier en ontbeert het hun nog aan netwerken en een concreet perspectief om het eigen leven in handen te nemen. De adolescentie is een cruciaal moment van emotionele en fysieke ontwikkeling waarin de identiteit vorm krijgt. In deze periode, in een land dat ze niet kennen en zonder een persoonlijk netwerk, moeten ze belangrijke stappen zetten om hun eigen toekomst op te bouwen, zoals het kiezen van een studierichting, opleiding of werk. Het verwerven van een goed niveau Nederlands op korte tijd is hiervoor heel belangrijk. De jongeren dragen veel verantwoordelijkheden, ze moeten zorgen voor hun eigen procedures en administratie. Sommige jongeren moeten ook zorgen voor de administratie en procedures van hun ouders. Andere deelnemers willen snel geld verdienen om hun gezinnen te ondersteunen die in hun land van herkomst zijn achtergebleven.

Om jongeren in deze complexe situaties te kunnen begeleiden, is het opbouwen van een vertrouwensrelatie heel belangrijk.

Om de jongeren te kunnen begeleiden in deze complexe situaties, is het opbouwen van een vertrouwensrelatie heel belangrijk. Het programma is zo opgebouwd dat dit vertrouwen op een optimale manier ontwikkeld wordt. Trajectbegeleiders gaan naar de scholen en zien de deelnemers in hun eigen context. Ze zijn aanwezig tijdens de cursus Maatschappelijke Oriëntatie en uitstapjes. De deelnemers ontwikkelen sneller een vertrouwensband doordat ze in hun moedertaal kunnen communiceren. De trajectbegeleider en de leerkracht Maatschappelijke Oriëntatie werken samen in duo's en onderhouden het contact. De trajectbegeleider coördineert daarnaast de overleggen met andere partners en creëert zo een nauwere samenwerkingsrelatie tussen deze actoren en de jongere.

Samen oplossingen creëren

Een van de doelen van het project is jongeren ondersteunen om hun sociale netwerk uit te breiden. Jonge nieuwkomers vinden vaak hun weg niet naar organisaties met een aanbod dat interessant voor hen kan zijn. Deze organisaties stemmen hun aanbod vaak ook niet af op de noden, interesses en culturele achtergrond van deze jongeren. Dit is overigens niet de enige belemmerende factor. Ook als deze organisaties alles in het werk stellen om deze jongeren te ontvangen, haken de jongeren vaak alsnog af als er in hun werking geen integratie is met andere, Brusselse jongeren.

Omwille van deze problematiek is de partnerwerking van Masir Avenir op een andere manier geconcipieerd. De partners werken samen met de jongeren om alternatieven en oplossingen te ontwikkelen in een relationeel verband. Er is geen hiërarchie tussen de (partner)organisatie en de jongeren.

Door projectmatige samenwerking ontstaat een spontaan leerproces onder partners, waardoor organisatie-uitdagingen als interculturalisering en werken aan toegankelijkheid plots zeer concreet en haalbaar worden.

De partners leren het doelpubliek in deze context beter kennen. Deze manier van werken leidt tot het ontstaan van nieuwe ideeën en acties die niet van tevoren kunnen worden bepaald. Vertrouwen in het proces en stappen kunnen zetten in het onvoorspelbare zijn hierbij sleutels tot succes. Door het opzetten van projectmatige samenwerking ontstaat een spontaan leerproces onder partners, waardoor organisatie-uitdagingen als interculturalisering en werken aan toegankelijkheid plots zeer concreet en haalbaar worden. De onmiddellijke betrokkenheid en interactie met

de doelgroep levert de nodige energie en expertise om jaarlijks met veel goesting en toenemende expertise een nieuw avontuur aan te gaan en jongeren een unieke ervaring te bezorgen.

Het Agentschap Integratie en Inburgering bundelde onlangs twintig lokale projecten in Vlaanderen die zich toespitsen op het werken met jonge nieuwkomers. Lokale besturen vinden deze inspirerende gids op [Vrije tijd, ook voor jonge nieuwkomers?](#).

Dit artikel werd overgenomen van [VIEWZ \(2021/3\)](#), een vaktijdschrift dat inspeelt op de noden van de spelers in de ruime welzijns- en zorgwereld in Vlaanderen.